

Saksbehandler: Roy André Tørring

Kommunedirektør/rådmann: Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
019/23	Eldrerådet	13.06.2023
014/23	Karmøy ungdomsråd	16.06.2023
022/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	13.06.2023
019/23	Hovedutvalg helse og omsorg	14.06.2023
027/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	14.06.2023
	Hovedutvalg teknisk og miljø	
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

Temaplan for frivillighet 2023-2026

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar forslag til Temaplan For Frivillighet 2023-2026

Vedtak som innstilling fra Eldrerådet - 13.06.2023 - 019/23

Karmøy kommunestyre vedtar forslag til Temaplan For Frivillighet 2023-2026

Eldrerådet 13.06.2023:

Behandling:

Frivillighetskoordinator orienterte om saken og svarte på spørsmål.

Eldrerådet støtter enstemmig kommunedirektørens forslag til vedtak.

ELD- 019/23 Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar forslag til Temaplan For Frivillighet 2023-2026

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 13.06.2023:

Behandling:

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne støtter enstemmig kommunedirektørens forslag til vedtak.

RFM- 022/23 Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar forslag til Temaplan For Frivillighet 2023-2026

Hovedutvalg oppvekst og kultur 14.06.2023:

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

HOK- 027/23 Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar forslag til Temaplan For Frivillighet 2023-2026

Karmøy ungdomsråd 16.06.2023:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

KUR- 014/23 Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar forslag til Temaplan For Frivillighet 2023-2026

Saksutredning

Sammendrag

Frivillig sektor i Karmøy er stor og mangfoldig, og består av et bredt spekter av organisasjoner, ressurser, kompetanser og interesser. Sektoren er ansvarlig for driften av et stort flertall av fritidstilbud i kommunen, samtidig som lag og organisasjoner supplerer det offentlige tjenestetilbudet gjennom bl.a. omsorgstjenester, kompetanseheving, samt vedlikehold og etablering av nye friluftsanlegg. I historisk perspektiv har frivillig sektor stått for mye av utviklingen og innovasjonen i samfunnet, med tiltak og tilbud både innenfor fysisk og psykisk helse. Videre har den senere tid vist at frivilligheten evner å bidra med å løse store samfunnsmessige utfordringer, både under koronapandemien og under den økte flyktningestrømmen fra Ukraina.

I Regional kulturplan for frivillighet 2015-2025 står det: «Frivilligheten lever av lyst og dør av tvang». Frivillige organisasjoner står i dag foran store utfordringer ved å tilpasse seg det moderne samfunnet der innbyggernes tid og økonomi er blitt viktigere enn før. Kommunene spiller en viktig rolle som støttespiller, samarbeidspartner og koordinator for frivilligheten i kommune-Norge. Dette slås også fast i Frivillighetserklæringen fra 2015. Ytterligere avklaring er å finne i Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030, der behovet for økt samhandling med frivilligheten, eller sivilsamfunnet, understrekes. Karmøy kommune ønsker med revisjon av denne planen å ta

sin rolle som koordinator, støttespiller og samarbeidspartner et steg videre, og i enda større grad tilrettelegge for samskaping med frivilligheten, og bidra til å sikre at frivilligheten i Karmøy kan vokse og videreutvikle seg i takt med samfunnsutviklingen.

Bakgrunn for saken

Denne planen er en videreføring og utvikling av arbeidet med å forsterke og systematisere samhandlingen mellom kommunen og frivillige organisasjoner. Videre er hensikten å gi anerkjennelse og legitimitet for innsatsen som frivilligheten i kommunen gjør, gjennom å skape felles forståelse rundt dagens status og legge til rette for forenklede rammer og retningslinjer for samarbeidet.

Planen for frivillighetspolitikk skal støtte opp om mangfoldet og omfanget av aktiviteter som frivilligheten representerer innenfor de fleste samfunnssektorer, og tar sikte på å legge til rette for en mer bærekraftig frivillig sektor og gode forutsigbare vilkår for frivilligheten.

I Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030, er det vedtatt at FNs bærekraftsmål skal være retningsgivende for samfunnsutviklingen i Karmøy. Her er mål nr. 17 – *Samarbeid for å nå målene* helt essensielt, og legger grunnlaget for at Karmøy kommune samskaper for å sikre en bærekraftig og inkluderende kommune. Dette, sammen med øvrige plandokumenter, undersøkelser og kartlegging danner grunnlaget for videre arbeid i denne planen.

Et grunnleggende prinsipp i kommunens frivillighetsarbeid er at det skal være enkelt å være frivillig i Karmøy. Gjennom dette prinsippet skal en bidra til en mer bærekraftig samfunnsutvikling, der fokus på samskaping vil stå sterkt.

Planens oppbygging

Planen er delt opp tematisk, der de ulike temaenes hensikt er å skape forståelse, gi bedre kunnskap om frivilligheten i Karmøy, utdype kommunens rolle og forhold til frivilligheten, samt si noe om samfunnsutviklingen i Karmøy. Basert på dagens status og utfordringsbilde er det utarbeidet en handlingsdel der en legger frem tiltak som skal skape bedre systematikk i kommunens arbeid med frivilligheten og tilrettelegge for økt samarbeid. Dette er en direkte oppfølging av de tiltak som var spesifisert i forrige periodes temaplan, og de erfaringer som er gjort siden sist.

Som en del av forberedelsene til denne planen ble det igangsatt interne og eksterne prosesser, både i kommuneorganisasjonen og med frivilligheten i kommunen. Bakgrunnen for dette arbeidet var et ønske om å øke kunnskapsgrunnlaget knyttet til behov, utfordringer og muligheter:

- Kartlegging av frivillige lag og foreninger i Karmøy

I juni 2021 ble det gjennomført en kartlegging av frivillige lag og organisasjoner i Karmøy kommune. Kartleggingen ble gjennomført av Frivillighet Norge (Rambøll) på vegne av Karmøy kommune. Undersøkelse ble sendt ut til alle registrerte epost-adresser blant frivillige lag og foreninger i kommunen, og med svar fra til sammen 180 respondenter, tilsvarende en svarprosent på 35,5 %.

- Åpent møte med frivillige lag og foreninger

På den årlige «Frivillighetskonferansen» blir det tatt i mot innspill til hvordan samarbeidet mellom frivilligheten og kommunen kan styrkes. Gjennom kafèdialog får representanter fra lag og organisasjoner luftet tanker og idéer knyttet til tiltak for å spille videre på det gode samarbeidet med kommunen. Grunnet pandemi og smittevern har dette vært vanskelig å få gjennomført siste 2 år, men det har uansett vært et vedvarende sterkt fokus på å involvere frivilligheten i relevante prosesser, samarbeidsforum og felles prosjekter.

- Interne prosesser

Alle kommunale etater på tvers av hele organisasjon er viktige når det gjelder samspill og samarbeid med frivillige organisasjoner. Som en del av forberedelsene til denne planen ble temaet frivillighet diskutert på ledelsesnivå i etatene. Deretter ble temaet tatt opp i dialog med representanter og rådgivere fra de ulike etater og avdelinger.

Frivilligheten i Karmøy

I dag er det registrert omkring 430 foreninger i Karmøy i frivillighetsregisteret. I tillegg er en rekke organisasjoner av ulike grunner ikke registrerte der, men er kjent gjennom andre kanaler. Totalt ble invitasjon til deltakelse i kartlegging utsendt til 520 organisasjoner, og en svarprosent på ca. 36 %. Relativt sett en noe lav svarprosent, men gir likevel et riktig bilde i følge Rambøll/Frivillighet Norge.

Frivillige lag og foreninger i Karmøy har en stor bredde av aktiviteter, interesser og satsingsområder:

- ca. 52 % av frivillige lag og foreninger på Karmøy definerer seg som kultur-, rekreasjon- og/eller idrettsorganisasjoner.
- ca. 16 % som tro- og livssynsorganisasjoner.
- ca. 14 % som lokalmiljø- og bostedsforeninger.
- ca. 10 % som politiske-, interesse- og andre organisasjoner.
- ca. 9 % som annet f.eks. helse og sosiale organisasjoner.

De aller fleste foreningene ønsker seg mer samarbeid enn det de har i dag – både med kommunen, næringsliv og med andre foreninger. Av foreningene som svarte på kartleggingen, var det 61 % som har samarbeid med kommunen. Over 2/3 betegner dette samarbeidet som vellykket eller veldig vellykket, og ønsker mer av det.

99 % av de som har samarbeid, og 92 % av de som ikke har sier at de i større grad ønsker kommunen som samarbeidspartner. Tallene for ønsket økt samarbeid mellom organisasjoner og med næringsliv, er tilsvarende noe lavere, men indikerer uansett at flere ser at samarbeid er veien å gå for utvikling av organisasjoner og aktiviteter.

Forslag til handlingsdel

Kommunen spiller en viktig rolle i arbeidet med å få til et vellykket samarbeid med frivillige

organisasjoner. Det må derfor sørges for at man i dette arbeidet legger gode og trygge rammer, tydelig avklarer aktørenes roller og utarbeider retningslinjer for et godt samarbeid der forutsigbarhet og gjensidig respekt er fremhevet.

Ved at en forenkler, samordner og systematiserer arbeidet rettet mot frivillige organisasjoner, kan kommunen tilrettelegge for mer robuste frivillige organisasjoner, noe som også kan føre til økt frivillig innsats. Basert på dagens status i Karmøy kommune, kommunens visjon og fokus på et bedre samarbeid/samhandling med frivillig sektor er det utformet fire overordnede mål:

1. Forenkle kommunikasjonen mellom frivilligheten og kommunen
2. Samordne og systematisere arbeidet rettet mot frivillige organisasjoner
3. Skape forutsigbarhet for kommune og frivillige organisasjoner
4. Legge til rette for økt frivillighet i kommunen

Under hvert mål er det foreslått konkrete tiltak der en forsøker å forenkle, samordne og systematisere arbeidet rettet mot frivillige organisasjoner. Som eksempel kan det trekkes fram at det undersøkes mulighet for opprettelse av Frivillighetsråd:

- Frivillighetsråd
 - Bidra til å koordinere samarbeidet mellom kommune og organisasjoner.
 - Bidra til å øke kunnskapen om frivillighet og organisasjoner i kommunen.
 - Sikre at organisasjoner høres og tas med i kommunale planer og beslutninger.
 - Stimulere til utvikling av nye frivillige tiltak og aktiviteter i kommunen.
 - Bidra til å utarbeide enkelt mandat for rådets arbeid.

Et frivillighetsråd kan være en løsning for å styrke samarbeidet mellom Karmøy kommune og frivilligheten. Dette kan være en form for samarbeidsorgan som kan opprettes på kommunalt nivå, og som består av representanter fra frivillige organisasjoner og kommunen. Formålet med Frivillighetsråd er å legge til rette for et samarbeid mellom frivillige organisasjoner og kommunen, og å sikre at frivillighetens perspektiver og interesser blir ivare tatt i kommunale beslutninger. Et Frivillighetsråd kan ha følgende oppgaver:

- Bidra til å koordinere samarbeidet mellom kommune og organisasjoner.
- Bidra til å øke kunnskapen om frivillighet og organisasjoner i kommunen.
- Sikre at organisasjoner høres og tas med i kommunale planer og beslutninger.
- Stimulere til utvikling av nye frivillige tiltak og aktiviteter i kommunen.
- Bidra til å utarbeide enkelt mandat for rådets arbeid.

For fullstendig oversikt over mål og tiltak henvises det til temaplanen.

Kommunedirektørens konklusjon

Karmøy har en aktiv og bred frivillig sektor som står bak en stor andel av fritidstilbudene for innbyggerne i kommunen. Organisasjonene bidrar til økt inkludering og forebygging av ensomhet, og forskning viser at de som er aktive i organisasjonslivet gjennomgående har bedre helse og uttrykker større tilfredshet med livet.

Kommunen ønsker å ta sin rolle som koordinator, støttespiller og samarbeidspartner på alvor og legge til rette for at frivilligheten i Karmøy kan vokse og videreutvikle seg. Med denne planen søker

kommunen å bidra til en videreutvikling av samhandlingen med frivillig sektor, for å sammen møte morgendagens utfordringer.

Basert på et ønske om økt samhandling mellom Karmøy kommune og frivilligheten, og for å sammen skape et bærekraftig samfunn, anbefaler Kommunedirektøren kommunestyret å godkjenne foreliggende forslag til Temaplan For Frivillighet 2023-2026.

Vedlegg:

Temaplan for Frivillighet 2023-2026

Kartlegging av frivillige organisasjoner i Karmøy kommune 2021